

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА**

Інженерно-педагогічний факультет

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № 4 від «30» березня 2017 р.
Голова Приймальної комісії

_____ Андрущенко В.П.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО
ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)**

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня

«бакалавр»

на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня

«молодший спеціаліст»

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Вступне фахове додаткове випробування (співбесіда) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» проводиться у формі фахового вступного іспиту (співбесіди) за програмними питаннями.

Абітурієнти на початку іспиту (співбесіди) обирають екзаменаційний білет, зміст якого складається з двох програмних питань та одного практичного завдання.

Теоретичні (програмні) питання розроблено з метою визначення рівня підготовленості абітурієнтів з основ суспільствознавства та психології.

Екзаменаційне (практичне) завдання – це дидактична ситуація, яка передбачає самостійну роботу абітурієнтів щодо визначення серед відомих методів, способів навчальних дій тих, що необхідні для досягнення поставленої навчальної цілі.

Абітурієнти готуються до відповіді та виконують завдання протягом 2 академічних годин. Іспит (співбесіду) проводять індивідуально з кожним абітурієнтом два члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом по університету. Тривалість іспиту - 15-20 хвилин з кожним із абітурієнтів.

Вступне випробування (співбесіда) має на меті:

1. Перевірити відповідність знань, умінь, навичок вступників вимогам програми.
2. Оцінити рівень підготовленості абітурієнтів до майбутньої педагогічної діяльності, як основної умови для подальшого навчання у вищому навчальному закладі та здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальностями :
 - 015Професійна освіта. Дизайн
 - 015Професійна освіта. Деревообробка
 - 015Професійна освіта. Харчові технології
 - 015Професійна освіта. Готельно-ресторанна справа
 - 015Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості.

II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ДОДАТКОВОМУ ВИПРОБУВАННІ (ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

Оцінювання відповіді абітурієнта на фаховому вступному додатковому випробуванні здійснюється за заздалегідь розробленими критеріями оцінювання.

Критерії оцінювання – це система якостей, яка дозволяє реалізувати принцип єдності вимог до змісту і форми контролю рівня засвоєння знань і вмінь та їх об'єктивного оцінювання.

Бальна оцінка підготовленості вступника

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
100-123 бали	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність умінь міркувати	Ставиться за незнання матеріалу, велику кількість помилок у викладені думки. Відповідь невірна. Інформаційних джерел зовсім не знає.
124-149 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінь міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання	Ставиться за знання матеріалу, за виконання поставленого завдання. У цьому випадку абітурієнт може й не виявляти самостійності суджень. Абітурієнт повинен мати певне уявлення про практичне застосування знань, може знайти нові приклади або умови їх застосування на практиці. Знає спеціальну літературу, але, можливо, не всю і не може дати її достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними умінь. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.
150-174 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу	Ставиться за міцні знання матеріалу, але дещо в обмеженому і звуженому прояві тих якостей, які служать критерієм відмінної оцінки, немає тієї свободи викладу матеріалу, як у

<i>За шкалою</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета	першому випадку, допускаються незначні помилки (не більше 1 – 2). При побудові відповіді абітурієнт повинен проявляти творчу самостійність, знати спеціальну літературу тощо.
175-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них	Ставиться за повне та міцне знання матеріалу в заданому обсязі. Під час усної відповіді мова абітурієнта має бути логічно виваженою, правильною. До того ж абітурієнт повинен виявляти творчу самостійність, вільне володіння теоретичним матеріалом, знання спеціальної літератури, власні переконання та уміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки, творчо та креативно мислити.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 100-123 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового додаткового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не

рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

IV. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

4.1. Питання з основ суспільствознавства.

I. Людина. Особистість. Громадянин.

Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини. Особа. Особистість. Персона. Громадянин.

II. Соціалізація особистості.

Поняття «соціалізація». Родинна соціалізація. Сім'я. Гендерна соціалізація особистості. Школа. Однолітки. Поняття субкультури. Молодіжна субкультура.

III. Стереотипи та упередження.

Стереотипи та їх роль у житті людини і суспільства. Гендерні стереотипи. Поняття дискримінації. Ксенофобія. Расизм. Упередження. Толерантність.

IV. Конфлікти.

Поняття «конфлікт». Джерела виникнення конфліктів. Типи конфліктів. Зародження конфліктів та шляхи їх подолання. Місце конфліктів в людському спілкуванні.

V. Соціум (суспільство людей).

Поняття соціуму – суспільство людей. Суспільні відносини Основи соціальної стратифікації сучасного суспільства. Соціальна структура населення Стратифікація сучасного українського суспільства.

VI. Соціальна мобільність.

Поняття соціальної мобільності. Спілкування та співпраця як перспектива розвитку соціуму. Поняття комунікації та комунікативності. Участь у житті суспільства.

VII. Права, свободи та відповідальність.

Права людини в історії людства. Еволюція уявлень про права людини в історії людства. Поняття прав і свобод людини. Покоління прав людини. Сутність стосунків між людиною та державою. Права та відповідальність

людини і громадянина. Відповідальність держави перед людиною. Дотримання прав і відповідальність.

VIII. Громадянське суспільство.

Поняття громадянського суспільства. Суть, атрибути та функції громадянського суспільства. Громадянське суспільство в Україні.

IX. Політичні інститути і процеси.

Політика як суспільне явище. Політична система: сутність, структура, функції. Типи політичних системи. Політична система України. Політичні партії. Опозиція. Лобізм. Політична еліта та політичне лідерство.

X. Демократія.

Поняття, форми та принципи демократії. Ідеали та цінності демократії. Демократія як політичний режим та народовладдя. Вибори як інструмент демократії. Типи виборів. Види виборчих систем. Виборча система в Україні. Поняття громади. Територіальне громадське та місцеве самоврядування. Шкільне самоврядування. Політична діяльність та участь громадян в управлінні суспільством.

XI. Засоби масової інформації.

Види та функції засобів масової інформації. ЗМІ як засіб формування громадської думки. ЗМІ в демократичному суспільстві. Участь ЗМІ у формуванні суспільної думки та громадянського суспільства. Свобода слова та цензура. Інформаційний простір в Україні.

XII. Нація.

Поняття нації. Нація як соціальний інститут. Нація етнічна та нація політична. Світовий досвід націєтворення. Нація і націоналізм. Формування політичної нації в Україні.

XIII. Полікультурність.

Поняття полікультурності як добросусідства культур. Самобутність та рівноцінність різних культур Міжнаціональні відносини і причини виникнення міжнаціональних конфліктів, шляхи їх розв'язання. Міжконфесійні стосунки та їх вплив на життя в полікультурному суспільстві.

XIV. Україна і світ

Україна в структурі загально цивілізаційного процесу. Геополітичне становище сучасної України. Місце України в інтеграційних процесах в Європі. Толерантність, плюралізм, компроміс як основа спілкування світової спільноти. Глобальні проблеми сучасності, інтереси та цінності як основа єдності людства і співпраці між народами. Внесок українців у світову науку і культуру. Я – член сім'ї, громадянин держави, громадянин планети Земля.

4.2. Питання з основ психології.

I. Психологія пізнання й навчання

Предмет і завдання науки психологія. Основні психічні процеси. Пам'ять як психічний процес. Діагностика пам'яті. Механізми запам'ятовування і забування. Прийоми мнемотехніки. Увага та її властивості. Діагностика рівня розвитку уваги. Засоби розвитку уважності. Мислення. Види і типи мислення. Розвиток здатності до аналізу, синтезу, абстрагування, суджень, висновків, гіпотез. Навчально-пізнавальні й академічні здібності. Прийоми засвоєння навчальної інформації.

II. Психологія творчості.

Творчі здібності. Креативність. Обдарованість. Методи пошуку нового. Поняття про методи розвитку творчого мислення: мозковий штурм, метод гірлянд асоціацій, синтетика, методи теорії розв'язування винахідницьких задач.

III. Психологія особистості.

Індивід. Особистість. Індивідуальність. Характер і темперамент людини. Мотивація діяльності. Мотивація діяльності і поведінки. Мотиви наших вчинків. Самостійність і залежність особи («свобода волі»).

IV. Емоційно-почуттєвий світ людини.

Емоції і почуття. Види емоційних станів. Агресивність. Переляк. Стрес. Байдужість. Доброзичливість. Альтернативи гніву, стресу, соціальному страху. Поняття про конфлікт. Види й типи конфліктів. Карта конфлікту. Виникнення і протікання конфліктів. Моделі поведінки у конфлікті.

V. Основи психології спілкування.

Спілкування. Комунікабельність. Товариськість. Значення спілкування для координованої спільної діяльності. Види і типи спілкування. Засоби вербальної та невербальної передачі інформації. Соціальна перцепція. Бар'єри спілкування. Спілкування в групі. Як привернути до себе увагу та як правильно використовувати лідерські повноваження у груповій взаємодії. Конформізм, нонконформізм та колективізм. Тиск середовища та його підтримка. Лідерство. Формальний та неформальний авторитет. Емпатія. Відвертість та довіра як умови ефективного спілкування в сім'ї, класі, референтній групі, міжособистісних відносинах.

VI. Основи ділового та публічного спілкування.

Партнерське спілкування. Види і рівні контактування. Діловий етикет. Передбачення результатів взаємодії. Поняття про особливості публічного спілкування. Диспут, полеміка, суперечка. Переконавальна комунікація та технології пропагандистського, агітаційного впливу на виборців у ході політичних кампаній.

4.3. Екзаменаційне (практичне) завдання.

Дидактична ситуація – це реальність педагогічного процесу, становить фрагмент, базову одиницю практичної діяльності педагога та тих, хто навчається. Вона є визначеною, цілеспрямовано створеною системою дидактичних умов, що зумовлюють діяльність суб'єктів навчального процесу у визначеному проміжку часу з метою розвитку особистості суб'єктів навчально-пізнавальної діяльності. Структура дидактичної ситуації містить такі складові: предмет опанування, засоби навчання, суб'єкт навчання, педагог, навчальна діяльність. Інтегративний та динамічний характер дидактичної ситуації виявляється у процесі її аналізу в таких аспектах: змістовний, діяльнісний, організаційний, управлінській та ін.

V. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

VI. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Інженерно-педагогічний факультет

Освітній ступінь – «Бакалавр»
Галузь знань: 01 Освіта
Спеціальність: 015 Професійна освіта
На базі ОКР - молодший спеціаліст

Вступне фахове
додаткове
випробування
(співбесіда)

Екзаменаційний білет № 1

1. Спілкування та співпраця як перспектива розвитку соціуму.
2. Поняття про методи розвитку творчого мислення: мозковий штурм.
3. Дидактична ситуація: Уявіть, що Ви розпочали урок, у класі наступила тиша і раптом хтось голосно засміявся. Коли ви здивовано звернули свій погляд на учня, що засміявся, він, дивлячись вам прямо в очі, заявив: «Мені завжди смішно дивитися на вас і хочеться сміятися». Як ви відреагуєте на це? Оберіть варіант відповіді і обґрунтуйте його:
 - a) «От тобі і на!»
 - b) «А що тобі смішно?»
 - c) «Ну і заради бога»
 - d) «Ти що, дурник?»
 - e) «Люблю веселих людей».
 - f) «Я рада (ий), що створюю в тебе веселий настрій».

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М.П.Драгоманова
Протокол № 4 від «30» березня 2017 року

Голова фахової комісії _____ / _____ /

Підпис

Прізвище, ім'я, по-батькові

VII. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абульханова-Славская К.А. О субъекте психической деятельности.- М.: Наука, 1973. – 287 с.
2. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды: В 2-х т.- М.: Педагогика, 1980.- Т. 1. – 232 с.
3. Брушлинский А.В. Проблемы психологии субъекта.- М.: Ин-т психологии РАН, 1994. – 109 с.
4. Головаха Е.И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи / Е.И.Головаха. – Киев: Наукова думка, 1998. – 144 с.
5. Головаха Є. І. Психологія людського взаєморозуміння/ Є. І.Головаха, Н.В.Паніна – К.: Україна – Ін-т соціології НАН України, 2002. – 223 с.
6. Горностай П.П. Творчество, как форма освоения и переживания времени личности/ П.П. Горностай // Психология личности и время жизни человека. - Черновцы: ЧГУ, 1991. – С. 24-32.
7. Дунець Л.М. Психологія спілкування/Л.М.Дунець. – Хмельницький: ТУП, 2003. – 142 с.
8. Кан-Калик В.А. Грамматика общения/ В.А.Кан-Калик . – М. –1995 -108 с.
9. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения / Е.А.Климов. – Ростов на /Д.:Изд-во «Феникс», 1986. – 512 с.
- 10.Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей. Как вырабатывать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично. – Лениздат, 1932.
- 11.Костюк Г.С. О роли наследственности, среды и воспитания в психическом развитии ребенка/ Г.С.Костюк // Сов. педагогика.- 1940.- № 6. - С. 15-40.
- 12.Крижанская Ю.С. Грамматика общения/ Ю.С.Крижанская, В.П.Третьяков. – [2-е изд.] — М.: Смысл, 1999. — 279 с.
- 13.Леднев В.С. Содержание образования: учеб. пособие/ В.С.Леднев. – М.: Высш. шк., 1989.– 360 с.

- 14.Лейтц Г. Психодрама: теория и практика. Классическая психодрама Я.Л.Морено: Пер с нем .- М.: Изд. гр. «Прогресс», «Универс», 1994.- 352 с.
- 15.Татенко В.А. Психология в субъектном измерении. – К.: Вид. центр «Просвіта», 1996.- 404 с.
- 16.Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання/Д.О.Тхоржевський. – Київ: ДНІТ, - 2000. – 242 с.
17. Цукерман Г.А. Виды общения в обучении. – Томск: Пеленг, 1993. – 330 с.
- 18.Шапарь В. Б. Мастерство общения в любой ситуации/ В.Б.Шапарь – Х.: Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга»; Белгород: ООО «Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2007. – 320 с.
- 19.Шибутани Т. Социальная психология: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1969. - 531 с.